

ELS MASOS DE LA BARONIA DE CREIXELL

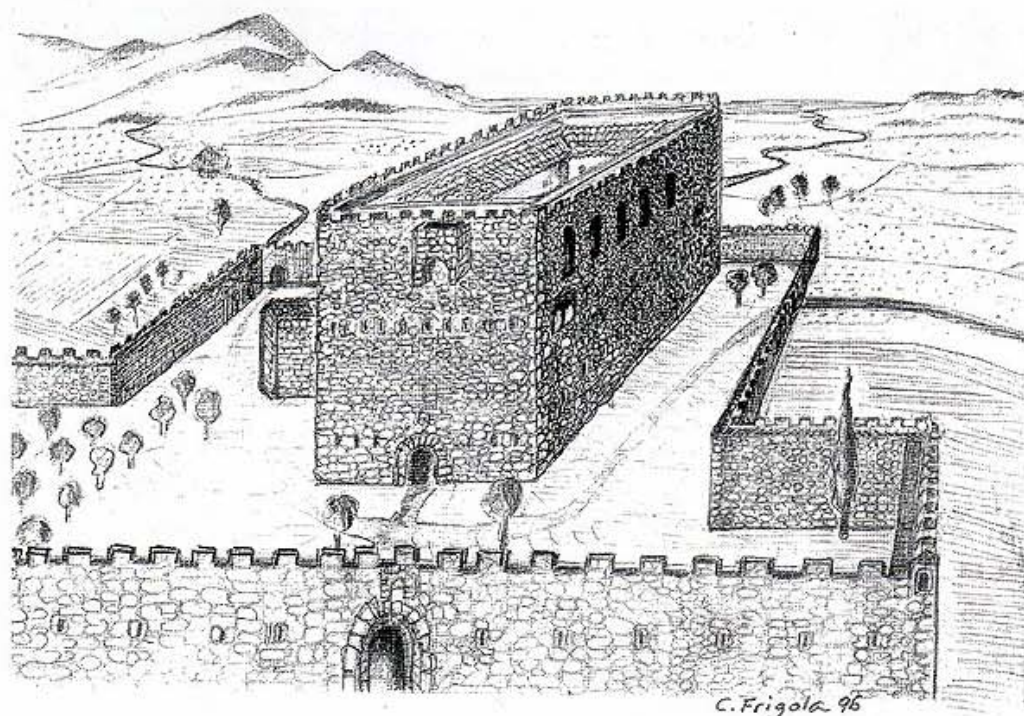
Durant l'edat mitjana, la baronia de Creixell estava integrada pels pobles de Borrassà, les terres senyorials de Creixell, Pontós i Romanyà, i agafava també els termes d'Ermedàs, Palol, Vilamalla, Avinyonet, Ordis, Pols i Navata.

En una escriptura de l'any 1219, el Dalmau II de Creixell –que va lluitar amb el rei Pere el Catòlic a Muret– i nebot del cavaller templer Dalmau, institueix unes capellanies i favors espirituals als seus vasalls i concretament als masos de la baronia. A l'esmentada escriptura, que es conserva a l'Arxiu prioral de Lladó, anomena uns quants masos; tots els noms estan en llatí però a la traducció n'he pogut localitzar alguns. Són els següents: Guillem Medici de Vilamorell, Berengari Marti, Juan Carbó, Pere Sunyer, Petri de Casis (Pere del mas Casas) manso Crugela de Borraciano, Iohannis Roil de Ordeis (can Roig d'Ordis), Manso Ripi (mas Ribas), Petri Adalbert d'Ordis, Petrono d'Ordis i Michaellem et Pretriniarum in manso Berengari de Casals (mas Casals de Pols), manso de Media Villa, el manso Condamina, el manso de Costa i el manso de Podio (camp de can Po, cap a la timba del riu Manol).

Tots aquests eren els masos de la baronia de Creixell i en l'escriptura s'esmena les almoines amb blat del millor i oli i cera per les espelmes que deuriem lliurar al prior de Lladó per les capellanies de la baronia.

Crec que aquesta escriptura es fa esmena a la primera construcció de la capella de Creixell, situada als horts del Castell (prop de la Ribera) i ordena als seus vasalls les almoines per mantenir el culte a la capella. Així doncs, la primera capella de Creixell data de 1219 i la imatge d'alabastre policromada de la Verge Maria, possiblement es va col·locar un cop acabada la seva construcció. La capella actual de 1647 es va construir sobre les restes i runes d'aquesta capella.

Carles Frigola

Reproducció ideal de l'antic castell dels Creixell a Borrassà, segle XI. Dintre el recinte hi havia una església preromànica.